

Till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på IVO:s begäran om åtgärder i samband med tillsyn.
2. Omedelbar justering.

Patrik Derk
stadsdelsdirektörKerstin Alnervik
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har genomfört en tillsyn av förvaltningens uppföljning av vården av barn och unga som är placerade i familjehem. Granskningen av tio ärenden visar att förvaltningen har brustit i att hålla tidsgränsen för övervägande eller omprövning av barn eller ungdomar placerade i familjehem. Vidare har familjehemsplacerade barn inte alltid besökts i familjehemmet, utan samtalet med socialsekreterare har skett på annan plats. IVO lämnar också viss kritik för att förvaltningen delvis har brustit i sin skyldighet att överväga hur vården av de barn och unga som vårdas i familjehem bör inriktas och utformas. I beslutet från IVO ställs krav på åtgärder från nämnden.

Förvaltningen redogör i yttrandet för granskningens resultat samt för de åtgärder som har vidtagits.

Bilaga

Beslut från IVO den 2015-09-16

Tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har genomfört en tillsyn av nämndens uppföljning av vården av barn och unga som är placerade i familjehem. Fokus för tillsynen var att granska om nämnden följde upp vården av barn och unga som vårdas i familjehem i enlighet med lagens krav.

Tillsynen genomfördes under perioden den 1 mars 2014 till den 28 februari 2015. Granskningen omfattade tio personakter samt intervju med en biträdande enhetschef och en socialsekreterare.

IVO:s samlade bedömning har utmynnat i följande påpekanden:

- Nämnden brister i sin skyldighet att inom föreskriven tid överväga och ompröva vården av de barn och unga som vårdas i familjehems fortsfarande behövs.
- Nämnden brister i sitt ansvar att följa upp vården genom att dels regelbundet träffa barnet eller den unge, dels besöka det hem där barnet eller den unge vistas.
- Nämnden brister delvis i sin skyldighet att överväga hur vården av de barn och unga som vårdas i familjehem bör inriktas och utformas.

IVO konstaterar samtidigt följande:

- Nämnden har utsett en särskild socialsekreterare för de barn som vårdas i familjehem.
- Nämnden samtalar med dem som har tagit emot barnen och de unga i sitt hem.
- Nämnden samtalar med barnens och de ungas vårdnadshavare.
- Nämnden uppmärksammar barnens och de ungas hälsa, utveckling, sociala beteende, skolgång, relationer till anhöriga och relationer till andra närstående.

Enligt beslutet från IVO ska nämnden säkerställa att:

- Nämnden minst en gång var sjätte månad överväger och omprövar om vården av de barn och unga som vårdas i familjehem fortsfarande behövs.
- Nämnden vid uppföljningen av vården av de barn och unga som vårdas i familjehem regelbundet besöker det hem där barnen och de unga vistas och samtalar enskilt med barnen och de unga.

IVO har begärt en redovisning av vilka åtgärder nämnden har vidtagit senast den 30 november 2015.

Förvaltningens synpunkter och redovisning av vidtagna åtgärder

Synpunkter

Förvaltningen konstaterar att det finns brister i kontrollen av att tidsgränsen för övervägande och omprövning hålls. I ett fall har en tidsgräns överskridits med fyra månader. Förvaltningen har i detta fall haft kontakt med det aktuella barnet och familjehemmet i enlighet med gällande rutiner, men rapporten till nämnden har överskridit lagstadgad tid. Förvaltningen har brustit i bevakning av när överväganden ska göras och saknar gemensamma rutiner för bevakning av tidsgränser för överväganden av vården.

Vidare kritiserar förvaltningen för att familjehemsplacerade barn inte regelbundet besöks i sitt familjehem, utan att samtal med barn ibland sker på annan plats. Förvaltningen har inte uppfattat att ett placerat barn alltid ska besökas i familjehemmet. Enligt föreskrifterna bör ett samtal föras under sådana förutsättningar att det underlättar för barnet att beskriva sin situation. Förvaltningen anser att det bör finnas en frihet för socialsekreteraren att göra en individuell bedömning om var ett samtal med ett placerat barn ska äga rum för att barnet bäst ska komma till tals. I vissa fall har det familjehemsplacerade barnet inte eget rum. Ibland har det funnits andra praktiska skäl att föra enskilda samtal med barn på annan plats. I dessa fall har socialsekreterare ändå besökt familjehemmet, i syfte att samtala med familjehemsföräldrarna.

IVO har i ett ärende påpekat att nämndens långsiktiga planering för barnet var oklar. Förvaltningen kan konstatera att den långsiktiga planeringen för barnet finns, men det har inte framgått av aktuell dokumentationen.

Vidtagna åtgärder

Förvaltningen tar IVO:s kritik på allvar. Granskningens resultat har redovisats och diskuterats med alla medarbetare. Ansvar att bevaka och hålla tidsgränser har förtydligats. Berörd enhet går regelbundet igenom lagstiftning, föreskrifter, riktlinjer och allmänna råd. Medarbetare har diskuterat arbetssätt. Enhetens rutiner och arbetssätt för uppföljning och besök av barn i familjehemmet samt dokumentation av bedömning i samband med hur och var samtal med placerade barn ska hållas diskuteras fortlöpande.

I januari 2015 inrättades ett särskilt forum med samtliga barnhandläggare under ledning av en biträdande enhetschef. Syftet är att utveckla rutiner och arbetsätt för uppföljning av de placerade barnen.

En gång per månad träffas barnhandläggare och en biträdande enhetschef enskilt för ärendehandledning. Biträdande enhetschef har i detta forum förstärkt uppföljningen av att övervägandena sker inom lagstadgad tid.

Enheten har i utbildningsplanen för 2016 planerat utbildning i stadens riktlinjer för familjehemsvård samt fördjupning av socialstyrelsens handbok för

familjehemsvård, föreskrifter och allmänna råd. En utbildningsdag för alla socialsekreterare som ansvarar för placerade barn och ungdomar ska genomföras. Syftet med denna insats är att säkerställa att alla medarbetare har kunskap om regelverk och arbetssätt vid placeringar.

En rutin för egenkontroll ska tas fram i enlighet med de allmänna råden. Denna rutin ska bland annat omfatta tidpunkt för överväganden/omprövningar samt enskilda besök med barn i familjehem och enskilda samtal med barnsekreterare. Stabens utvecklingsledare bistår enheten i detta arbete.

I samarbete med stadens centrala socialförvaltning sker fortsatt utvecklingsarbete i syfte att stadens riktlinjer för familjehemsvård följs.

Medarbetarna har fått information om hur dokumentationssystemet för automatisk bevakning av tidsgränser används i enskilda ärenden.
